Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43
PL 204
65101 VAASA
Puhelin 029 56 42611
Faksi 029 56 42760
Sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi

Päätös

Lohjan ympäristötoimi
Saap. 13. 6. 2016
549 / 11.01.00 / 2013

Antopäivä	Päätösnumero
10.6.2016	16/0261/1

Diaarinumerot
02088/14/5109
02108/14/5109

Asia Valitukset ympäristölupa-asiassa

Muutoksenhakijat 1. Jaakko Illi, Lohja
2. Jaakko Lipponen, Pekka Jusenius, Per-Olof Nyström, Raija Tuominen, Mika Tuominen ja Jani Jusenius, yhteisesti, kaikki Lohjalta

Luvan hakija Jaakko Illi, Lohja

Päätös, johon on haettu muutosta

Lohjan ympäristö- ja rakennuslautakunta
26.11.2014 (20.11.2014 § 113)

Ympäristölautakunta on myöntänyt Jaakko Illille ympäristöluvan kiviaineksen murskaukselle Lohjan kaupungin Tavolan kylässä tilalla Alhonsora 29:0. Lautakunta on määrännyt, että toiminta voidaan aloittaa muutoksenhausta huolimatta 5 000 euron vakuutta vastaan.

Päätökseen on liitetty 40 lupamääräystä, muun muassa seuraavat:

Lupamääräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi

Laitoksen toiminta

1. Alueella saa tehdä seulontaa ja murskausta maanantaista perjantaihin, pois lukien arkipyhät, klo 08.00-19.00. Soratuotteiden kuormaamista ja kuljetusta saa tehdä maanantaista perjantaihin, pois lukien arkipyhät, klo 08.00-19.00. Mahdollista rikotusta saa tehdä kerran kolmessa vuodessa viitenä (5) päivänä vuodessa maanantaista perjantaihin, pois lukien arkipyhät, klo 8.00-18.00. Lauantaisin ja sunnuntaisin toiminta on kiellettyä. Laitosalueella ei saa harjoittaa seulontaa, murskausta tai rikotusta 1.12.-28.2. välisenä aikana eikä kesällä loma-aikana 1.7.-15.8. Kuormausta ja kuljetuksia saa tehdä kuitenkin kesäaikaan toiminta-aikojen puitteissa. Kallion poraaminen ja räjäyttäminen (louhinta) ei ole sallittua. Mikäli louhintaa aiotaan tehdä, sitä varten on haettava lupaa toiminnan olennaiseksi muuttamiseksi (ks. määräys 39).

Lohjan ympäristötoimi
Saap.

Melu

3. Murskauslaitoksen toiminnasta, rikotus ja liikenne mukaan lukien, aiheutuva melu ei saa lähimmän loma-asumiseen käytettävän kiinteistön piha-alueella ylittää melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7.00–22.00) 45 dB, eikä ylittää vakituiseen asumiseen käytettävän kiinteistön piha-alueella melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7.00–22.00) 55 dB. Alueella ei saa toimia yöaikaan (klo 22.00–7.00).

4. Melulähteet on sijoitettava teknisten mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alimmalle kohdalle. Murskausta suoritettaessa murskain on sijoitettava niin, että voimakkain ääni ei lähde melulle alttiiden kohteiden suuntaan. Murskausmelua on torjuttava koteloinnein, kumituksin tai muilla vastaavilla ääniteknisesti parhailla meluntorjuntatoimilla. Meluesteet on rakennettava melulähteen välittömään läheisyyteen. Koneiden ja laitteiden kunnossapidosta on huolehdittava. Toiminta-alueella siirto- ja kuljetusmatkat on suunniteltava mahdollisimman lyhyiksi.

5. Raaka-aine-, pintamaa- ja tuotevarastokasat on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava niin, että ne estävät melun leviämisen melulle alttiiden kohteiden suuntaan. Kasat on murskaustoiminnan ajan pidettävä riittävän korkeina, jotta melun leviäminen melulle alttiisiin kohteisiin estyy.

6. Toiminnanharjoittajan on parannettava laitoksen meluntorjuntaa Envimetria Oy:n meluselvityksessä kohdassa 9.2 esittämällä tavalla päällystämällä välpän hilat sekä reunukset sekä koteloida merkittävimmän melulähteen (seula) avoimet syrjät aukottomasti mahdollisimman alas asti. Säätää aggregaatin kierroslukua alemmaksi tai siirtää se kuopan alimmalle tasolle. Näiden toimenpiteiden jälkeen laitoksen aiheuttama melu on mitattava lähimmissä häiriintyvissä kohteissa ja Tavolan asemakaava alueelta (Nummi-Pusula, Tavola, Keskeinen Alue, asemakaava) asiantuntevan tahon toimesta yhden (1) kuukauden kuluessa murskauksen aloittamisesta. Toiminnanharjoittajan on toimitettava asiantuntevan tahon laatima melumittaussuunnitelma hyväksyttäväksi ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään kahta (2) viikkoa ennen mittausten suorittamista. Melumittauksen suorittamisesta on ilmoitettava Lohjan kaupungin ympäristöviranomaiselle ja lähimmille häiriintyville kohteille viimeistään kahta (2) viikkoa ennen mittauksen suorittamista, jotta viranomaisen ja häiriintyvän kohteen edustaja voi halutessaan olla paikalla mittausta tehtäessä. Melumittaus on suoritettava ympäristöministeriön ohjeen 1/1995 "Ympäristömelun mittaaminen" mukaisesti. Mikäli melumittaus osoittaa melun olevan luonteeltaan impulssimaista, on tuloksia ohjearvoon verrattaessa tehtävä asianmukainen korjaus. Mikäli mittaustuloksista ilmenee, että toiminta aiheuttaa lupaehdoissa määritellyillä toiminta-ajoilla luvassa melulle asetettujen raja-arvojen ylittymistä, tulee toiminnanharjoittajan välittömästi keskeyttää toiminta ja ryhtyä toimenpiteisiin, joilla meluhaitat vähennetään luvan mukaiselle tasolle. Mittaustuloksista on ilmoitettava välittömästi Lohjan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle, joka voi päättää erikseen tarvittavista toimenpiteistä. Raportti mittaustuloksista on toimitettava Lohjan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle kahden (2) kuukauden kuluessa mittauksen suorittamisesta.

Päästöt ilmaan

7. Laitoksen toiminnan aiheuttama ilman hengitettävien hiukkasten (PM10) pitoisuus saa olla enintään 50 mg/m3 vuorokausikeskiarvona (24 h) laskettuna ja 40 µg/m3 kalenterivuoden keskiarvona laskettuna häiriintyvien kohteiden piha-alueella. Pienhiukkasten (PM2,5) pitoisuus saa olla enintään 25 mg/m3 kalenterivuoden keskiarvona laskettuna.

8. Pölylähteet on sijoitettava teknisten mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alimmalle tasolle. Murskauksen pölyhaittoja on ehkäistävä kastelemalla, koteloimalla päästölähteet kattavasti ja tiiviisti tai käyttämällä muuta pölyn torjumisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

9. Kuormattavan ja murskauslaitoksen kuljettimelta varastokasaan putoavan kiviaineksen pölyämistä on estettävä säätämällä putoamiskorkeus mahdollisimman pieneksi, kiinnittämällä murskauslaitteiston kuljettimien päähän pölyämistä estävät suojat tai käyttämällä muuta pölyn leviämisen estämisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Murskeiden varastokasoja, ajoneuvojen kuormia sekä aluetta, jolla työkoneet liikkuvat, on tarvittaessa hoidettava esimerkiksi kastelemalla siten, että pölyäminen jää mahdollisimman vähäiseksi. Pölyn leviäminen ajoneuvoista toiminta-alueen ulkopuolelle on estettävä.

10. Toiminnanharjoittajan on toimitettava asiantuntevan tahon laatima laskelma laitoksen päästöistä ilmaan. Laskelmassa tulee huomioida murskauslaitoksen sekä työkoneiden polttoaineiden käytöstä syntyvät päästöt. Laskelmasta tulee selvitä keskimääräinen ja maksimi vuosipäästö (t/a), suurin tuntipäästö (kg/h) ja suurin vuorokausipäästö (kg/d) seuraavien parametrien osalta hiilidioksidi (CO2), rikkidioksidi (SO2), typen oksidit (NOx) ja hiukkaset. Laskelmassa tulee lisäksi esittää laskentakaavat ja arvot joita laskelmissa on käytetty. Laskelma laitoksen ilmapäästöistä tulee toimittaa ympäristönsuojeluviranomaiselle yhden (1) kuukauden kuluessa murskauksen aloittamisesta.

- - - - - - -

Toiminnan tarkkailu ja raportointi

28. Mittaukset, näytteiden otto, analysointi ja kalibroinnit on suoritettava Euroopan standardointikomitean (CEN) standardien tai niiden puuttuessa ISO-, SFS- tai vastaavan tasoisen kansallisen tai kansainvälisen yleisesti käytössä olevan standardin mukaisesti. Mittaukset, selvitykset ja raportit on laadittava asiantuntevan tahon toimesta ja käytetyt menetelmät sekä tehdyt johtopäätökset on perusteltava. Tulosten raportoinnissa on esitettävä käytetyt menetelmät ja niiden mittausepävarmuus sekä tulosten edustavuus. Tarkkailuraporteissa on oltava sanallinen selitys tuloksen merkityksestä.

29. Ympäristövaikutusten tarkkailua voidaan selvitysten perusteella tarkentaa tai muuttaa Lohjan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksymällä tavalla.

30. Murskauslaitoksen meluntorjunta on järjestettävä noudattaen ympäristöluvan lupamääräyksiä 3–6. Mikäli meluhaittoja suojauksista huolimatta esiintyy, ympäristölupaviranomainen voi antaa lisämääräyksiä melun määrän vähentä-

miseksi ja tarvittaessa mittausten suorittamiseksi toiminnanharjoittajan toimesta.

- - - - - - -

32. Mikäli lupamääräysten 7–9 mukaisista suojauksista huolimatta esiintyy pölyhaittoja, ympäristölupaviranomainen voi antaa lisämääräyksiä pölyn määrän vähentämiseksi ja tarvittaessa mittausten suorittamiseksi toiminnanharjoittajan toimesta. Mikäli mittaustuloksista ilmenee, että toiminta aiheuttaa lupaehdoissa määritellyillä toiminta-ajoilla luvassa hiukkaspäästöille asetettujen raja-arvojen ylittymistä, tulee toiminnanharjoittajan välittömästi ryhtyä toimenpiteisiin, joilla haitat vähennetään luvan mukaiselle tasolle. Mittaustuloksista on ilmoitettava välittömästi Lohjan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle, joka voi päättää erikseen tarvittavista toimenpiteistä. Raportti mittaustuloksista on toimitettava Lohjan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle kahden (2) kuukauden kuluessa mittauksen suorittamisesta.

33. Laitoksen toiminnasta on vuosittain helmikuun loppuun mennessä toimitettava Lohjan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle edellistä vuotta koskeva raportti, josta käyvät ilmi seuraavat tiedot:

- murskauksen toteutumisajat laitteistokohtaisesti
- laitoksen laskennalliset tai arvioidut päästöt ilmaan (t/a)
- murskatun, välivarastoidun ja poiskuljetetun murskeen määrä
- käytettyjen polttoaineiden laatu- ja kulutustiedot
- mahdollisten melumittausten ja ilmanlaadun mittausten tulokset
- yhteenveto, josta käyvät ilmi toiminnassa syntyneen, kerätyn, varastoidun, välivarastoidun, pois kuljetetun, hyödynnetyn tai käsitellyn jätteen alkuperä, määrä, laji ja laatu sekä muualle sen syntypaikasta toimitetun jätteen toimituspaikka ja -päivämäärä sekä kuljetus- ja hyödyntämis- tai käsittelytavat (esim. kopio vaarallisen jätteen siirtoasiakirjasta)
- yhteenveto suoritetuista huoltotoimenpiteistä sekä ympäristönsuojelun kannalta merkittävistä häiriötilanteista ja onnettomuuksista (tapahtuma-aika, kestoaika, syy, arvio päästöistä ilmaan, vesiin tai maaperään sekä niiden ympäristövaikutuksista sekä suoritetut toimenpiteet)
- mahdolliset toiminnan aikana toteutetut muutokset laitoksen toiminnassa.

Raportissa on esitettävä myös vertailu aiempien vuosien tuloksiin ja luvan kertoelmaosassa kuvattuihin tuotantotietoihin tai jätemääriin.

34. Laitoksen toiminnasta on pidettävä käyttöpäiväkirjaa ympäristönsuojelun kannalta merkityksellisistä tapahtumista ja toimenpiteistä. Käyttöpäiväkirjaan on merkittävä mm. edellä esitetyt raportointia varten tarvittavat tiedot sekä polttonesteiden jakelualueen päällysteiden, säiliöiden, tarkkailukaivon/-kaivojen ja öljynerotuskaivon/- kaivojen tarkastukset mahdollisine korjaustoimenpiteineen. Kirjanpito on pyydettäessä esitettävä Lohjan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle

Muut määräykset

- - - - - - -

38. Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava tai velvoitettava aliurakoitsija ilmoittamaan kirjallisella tiedotteella isojen kivien (yli 28 cm) erillisestä murskauksesta sekä sen ajankohdasta ja kestosta lähialueen asukkaille (500 metrin etäisyydellä) vähintään kuukautta ennen toiminnan aloittamista. Tiedote tulee lähettää myös Lohjan ympäristövalvontaan. Yhteyshenkilön on ilmoitettava laitoksen toiminnan alkamisesta ja päättymisestä välittömästi Lohjan ympäristövalvontaan mahdollista alku- ja lopputarkastuksen tekemistä varten.

- - - - - - -

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Jaakko Illin valitus

Illi on vaatinut, että lupamääräyksiä muutetaan siten, että alueella saa tehdä seulontaa ja murskausta maanantaista perjantaihin, pois lukien arkipyhät, klo 08.00 - 19.00. Soratuotteiden kuormaamista ja kuljetusta saa tehdä maanantaista perjantaihin, pois lukien arkipyhät, klo 08.00 - 19.00. Mahdollista rikotusta saa tehdä kerran kolmessa vuodessa viitenä päivänä vuodessa (hallinto-oikeuden huomautus: valituksessa muotoilu "kerran kolmessa viitenä (5) päivänä vuodessa") maanantaista perjantaihin, pois lukien arkipyhät, klo 08.00-18.00. Lauantaisin ja sunnuntaisin toiminta on kiellettyä.

Päätöksestä tulisi poistaa laitoksen toiminta-ajasta seuraavat kohdat:
- Laitoksella ei saa harjoittaa seulontaa, murskausta tai rikotusta 1.12. - 28.02. välisenä aikana eikä kesällä loma-aikana 1.7. - 15.8.

Illi on perustellut vaatimustaan sillä, että Lohjan kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunta on myöntänyt maa-ainesten ottamisluvan keväällä 2014 viideksi vuodeksi. Luvan mukaisesti alueella saa seuloa maanantaista perjantaihin, pois lukien arkipyhät, klo 08.00 - 19.00. Soratuotteiden kuormaamista ja kuljetusta saa tehdä maanantaista perjantaihin, pois lukien arkipyhät, klo 08.00 - 19.00. Maa-ainesten ottoluvassa ei ole muita ehtoja. Murskaus tulisi sallia samoilla ehdoilla ympärivuotiseksi, kuin maa-aineksen ottoluvassakin on määritelty

Toiminnan kannalta murskaus tulee sallia ympärivuotisena. Illi/Alhon sora on laatinut konsultin välityksellä kohteen melumallinnuksen. Melumallinnuksen yhteydessä on tehty kaikki muutokset, jotta lähialueella melutasot eivät ylitä sallittuja melutasoja maa-aineksen ottoalueen vaikutuspiirissä. Melumallinnukset on tehty yhteistyössä Lohjan kaupungin ympäristöviranomaisten kanssa.

Jaakko Lipposen ja asiakumppaneiden valitus

Lipponen asiakumppaneineen on vaatinut, että ympäristölautakunnan päätös kumotaan ja Jaakko Illin ympäristölupahakemus hylätään. Päätöksen täytäntöönpano on kiellettävä ja kaikki toiminta keskeytettävä.

Toiminnanharjoittaja ei edelleenkään täytä erittäin merkittävää osaa lakisääteisistä tai kaupungin osoittamista lupaehdoista. Valituksessa on viitattu siihen, miten vaatimukset on selostettu ympäristö- ja rakennuslautakunnan pöytäkir-

jassa. Näiltä osin pöytäkirjaan sisältyy muistutusten osalta muun muassa maininta siitä, että sorakuopan ympäristössä 300 metrin säteellä sijaitsee kaksi vakituista asuntoa sekä kaksi vapaa-ajan asuntoa. Lisäksi on todettu, että toimiva sorakuoppa, kivenmurskauksesta puhumattakaan, ei ympäristö- ja liikennehaittoineen sovi enää asutuksen keskelle. Valituksessa on lisäksi todettu, että maisemointi on laiminlyöty, toiminta-aikoja ei ole noudatettu ja melumittaukset ovat olleet puutteellisia. Muutoksenhakijat ovat katsoneet, että jälkimmäisenä mittausajankohtana on käytetty manipulointia melun vähentämiseksi, kuten toisen urakoitsijan merkittävästi pienempää ja hiljaisempaa pyöräkuormaajaa. Lupamääräyksessä 3 määritellään melutason yksiselitteiseksi vaatimukseksi lakisääteisessä maksimiarvoissa pysymistä mukaan lukien lohkareiden rikotustoiminta. Melumittausaineistosta käy ilmi, ettei kohde ole tähän mennessä täyttänyt lakisääteisiä melurajoja.

Lipponen asiakumppaneineen epäilee toiminnanharjoittajan antaneen hakemuksissaan harhaanjohtavaa tietoa useammassa kohdassa, esimerkiksi ilmoittaessaan senttimetrilleen saman vesikorkolukeman vuonna 2008 ja nyt käsittelyssä olleessa hakemuksessaan viereisen kiinteistön talousvesikaivon (Härkälähde) osalta.

Melumittaukset tulisi toteuttaa ja mittaustulokset tulisi saada, ennen kuin maa-ainestoiminta alueella saa jatkua. Toiminta on keskeytettävä, kunnes puolueeton taho on katsonut kaikki lupapapereissa esitetyt ehdot täysimääräisesti täytetyksi.

Lipponen asiakumppaneineen on pyytänyt, että hallinto-oikeus selvittää vastuulupaviranomaisen sekä lautakunnan toiminnan objektiivisuuden päätöksiä esittäessään ja tehdessään. Lipposen ja muiden yhteydenotoista huolimatta vastuuviranomainen on antanut toiminnan jatkua.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Jaakko Illi on antanut vastineen täytäntöönpanon kieltoa koskevasta vaatimuksesta ja vaatinut vaatimuksen hylkäämistä. Illi on todennut, että Illi/Alhon sora on teettänyt maa-ainesten ottoluvan yhteydessä Maamittauspalvelu Pelto-Timperi KY:n toimesta vuonna 2013 uuden maa-aineksen ottolupasuunnitelman. Maa-ainesten ottoluvassa on tarkalleen määritelty muun muassa pohjaveden korkeuden ja laadun tarkkailu. Ottamissuunnitelman mukaisesti vuonna 2014 on otettu laajempi vesinäyte. Samassa yhteydessä on toimitettu luvan vaatimat pohjaveden korkeustiedot.

Helsingin vesipiiri on lausunnossaan 31.8.1993 todennut, että Alhon soran soranottoalue ei sijaitse pohjavesialueella. Pohjavesialueiden ulkopuolella soranotto voidaan ulottaa alle neljän metrin etäisyydelle pohjavedestä. Alueen läheisyydessä ei ole kaivoja. Illin käsityksen mukaan Härkälähde ei kuulu Alhon sora-alueen vaikutuspiiriin Helsingin vesipiirin lausunnon mukaisesti.

Tehdystä melumallinnuksesta ilmenee, että kaikki alueen melutasot alittavat laissa vaaditut melutasot. Melumallinnuksen lähtökohta ei ole koskaan pistekohtainen melu. Esimerkiksi tuulesta tai muusta luonnonilmiöstä oleva pistekohtainen melutaso voi olla parhaassa tapauksessa jopa kaksinkertainen verrattuna sallittuun melutasoon. Lipposen valituksessa ilmenevät melumittaukset

ovat todennäköisesti pistekohtaisiin melumittauksiin liittyviä meluja, joiden perusteella ei voi tehdä lopullisia johtopäätöksiä melumallinnuksen mukaisesta virallisesta melutasosta, jonka Evimetria Oy on laatinut.

- - -

Hallinto-oikeus on 3.3.2015 antamallaan välipäätöksellä nro 15/0079/1 kieltänyt ympäristö- ja rakennuslautakunnan päätöksen täytäntöönpanon. Mahdollisesti jo aloitettu toiminta oli heti keskeytettävä. Määräys on voimassa siihen saakka, kunnes pääasiaa koskeva valitus on lainvoimaisesti ratkaistu tai kunnes asiasta toisin määrätään.

Illi on antanut vastineen Lipposen ja asiakumppaneiden valituksen johdosta ja vaatinut, että kyseinen valitus hylätään perusteettomana. Lisäksi Illi on vaatinut, että hallinto-oikeus antaa uuden välipäätöksen, jolla toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta sallitaan.

Toiminnasta aikavälillä 1.1. - 28.04.2015 Illi on muun muassa todennut, että alueelta on kuljetettu keskimäärin vajaat kaksi kuormaa kuukaudessa, joka on todella vähäistä liiketoimintaa, koska rikotusta ei saa tehdä hallinto-oikeuden välipäätöksen mukaan.

Maa-ainesottoluvan maisemointityöt tehdään kolmessa vaiheessa. Ensimmäinen vaihe maisemoinnista on käynnissä, eikä Alhon Sora ole antanut harhaanjohtavia tietoja Lohjan kaupungille. Härkälähde ja sen sijainti on esitetty vastineen liitteessä olevassa kartassa. Härkälähteen vesinäytteet hoidetaan lupamääräysten mukaisesti.

Ely-keskuksen edustaja Mona Sundman teki kesällä 2014 Lipposen pyynnöstä katselmuksen Alhon Soran ottoalueella. Katselmuksessa todettiin yksiselitteisesti, että kaikki suunnitelmat ja tehdyt toimenpiteet soranottoalueella täyttävät esitetyt lupamääräykset, eikä toiminnan jatkamiselle ole mitään esteitä mukaan lukien seulonnan yhteydessä olevan Alhon soran murskauksen, joka on hallinto-oikeudessa valituksen kohteena.

Hallinto-oikeuden tulisi tehdä näillä perusteilla tehdä uusi välipäätös, jotta Alhon soran seulonnan yhteydessä olevaa rikotusta voitaisiin jatkaa välittömästi maa-aineksen ottoluvan mukaisesti, ennen hallinto-oikeuden lopullista päätöstä asiassa.

Milja Nyström on 7.5.2015 sähköpostitse toimittanut hallinto-oikeudelle kirjelmän. Viestin otsikossa mainitaan "vastinekirjelmä" ja viestissä mainitaan "Hallintovalitus koskien myönteistä päätöstä". Kirjelmän mukaan hän allekirjoittaa Lipposen ja asiakumppaneiden valituskirjelmän.

Lohjan ympäristö- ja rakennuslautakunta on antanut lausunnon. Illi on ympäristölupahakemuksessaan ilmoittanut, että seulamurskain on käytössä huhtikuun alusta lokakuun loppuun. Koska lupapäätöksessä on rajoitettu murskaimen käyttöä viihtyvyyshaittojen vähentämiseksi kesäaikana, on päätöksessä sallittu murskaimen käyttöä talviaikaan pidempään kuin hakemuksessa on esitetty eli marras- ja maaliskuussa. Lipposen ja asiakumppaneiden valituksesta ei käy ilmi sellaista, mikä ei olisi ollut tiedossa ympäristölupapäätöstä tehtäes-

sä.

Jaakko Lipponen asiakumppaneineen on 2.6.2015 toimittanut hallinto-oikeudelle tiedoksi sähköpostiviestin, jossa viitataan jääviysepäilyihin. Viestissä viitataan päätöksentekijöiden ja toiminnanharjoittajan edustajien yhteyksiin. Jorma Helvelahti on kaupungin puolesta Lohjan kaupungilla vastaavan viranomaisen Pertti Piirilän ystävä jo kouluajoilta. Antero Härmä on Lohjan kaupunginvaltuuston ja -hallituksen monikymmenvuotinen kuntapäättäjä, sekä toiminnanharjoittaja Jaakko Illin vaimon veli. Hän on ollut erittäin keskeisissä luottamusasemissa myös jo silloin, kun mainitut virkamiehet on aikanaan valittu virkoihinsa. Lohjan kaavoituspäällikkö Leena Iso-Markku on toiminnanharjoittaja Jaakko Illin hyvä tuttava pitkältä ajalta ja Illi on kertonut heidän olleen kylässä mökkivieraana useita kertoja. Maa-aineksen ottoluvan myöntäneen kaupunkisuunnittelulautakunnan puheenjohtaja Ilkka Lähteenmäki on myös Jaakko Illin ja edellä mainittujen hyvää tuttavapiiriä ja suunnitelman tehneen arkkitehti Heinäsen naapuri. He ovat muutoksenhakijoiden naapuruston tietojen mukaan käyneet Jaakko Illin mökillä pelaamassa tennistä.

Viestissä kommentoidaan myös pöytäkirjaa 27.3.2015 tehdystä katselmuksesta.

Jaakko Lipponen asiakumppaneineen on 2.6.2015 toimittanut hallinto-oikeudelle toisen sähköpostiviestin. Lipponen on muun muassa todennut, että viestin liitteenä on kolme valokuvaa otettuna kuopan itäpuoliselta tieltä.

Lipposelle ja asiakumppaneille on varattu tilaisuus antaa vastaselitys annettujen vastineiden ja lausunnon johdosta. Vastaselitystä ei ole annettu määräajassa.

Ilkka Lähteenmäki on toimittanut hallinto-oikeudelle sähköpostiviestin esitetyistä esteellisyysväitteistä. Lähteenmäki tuntee Jaakko Helvelahden ainoastaan nimeltä. Pertti Piirilä on Lähteenmäen johtaman lautakunnan alainen viranhaltija eikä heillä ole kanssakäymistä muutoin. Antero Härmän kanssa he ovat puoluetovereita ja Lähteenmäki on ostanut häneltä polttopuita. Leena Iso-Markku on kaavoituspäällikkönä Lähteenmäen johtaman lautakunnan alaisuudessa. Lähteenmäellä ei ole tietoa Iso-Markun ystävistä. Leena Heinänen on Lähteenmäen naapuri Lohjalla. Lähteenmäki ei ole käynyt Jaakko Illin mökillä eikä osaa pelata tennistä.

Illi on antanut vastaselityksen. Hän on pyytänyt, että hallinto-oikeus tekisi uuden välipäätöksen, joka sallisi toiminnan aloittamisen. Lisäksi on pyydetty, että hallinto-oikeus pyytäisi Lohjan kaupungilta lausunnon Lipposen esteellisyysväitteistä.

Illin vastaselityksessä on toistettu aiemmin esitetty ja muun muassa todettu, että mitään Lipposen valituksessa esitettyjä henkilöstökytköksiä Lohjan kaupungin viranomaisiin Alhon Soran edustajilla ei ole ollut. Vastaselityksessä on myös käyty läpi Lipposen väitteitä siitä, että toiminnanharjoittaja ei olisi toiminut maa-ainesluvan mukaisesti. Vastaselityksessä on todettu, että hallin vieressä oleva öljysäiliö on 1.500 litraa, joka on varustettu Lohjan kaupungin lupamääräysten mukaisesti. Säiliö tullaan uusimaan kaksoisvaippasäiliöksi (umpisäiliö) lähitulevaisuudessa. Hallin ympäristössä on kaksi Lipposen valituksessa

mainitsemaa noin 10 metrin teräsputkea, jotka ovat halkaisijaltaan 2 metriä. Putkia ei ole luokiteltu ongelmajätteeksi.

Lipponen asiakumppaneineen on 19.8.2015 toimittanut hallinto-oikeudelle sähköpostiviestin muun muassa maa-ainesluvan valvonnasta.

Illi on 20.8.2015 toimittanut hallinto-oikeudelle tiedoksi maa-aineslupaan liittyvän vastineen.

Illi on 10.9.2015 toimittanut hallinto-oikeudelle vastineen sen johdosta, että Lipponen asiakumppaneineen on 27.8.2015 tehnyt ilmoituksen lupamääräysten rikkomisesta.

Lipponen asiakumppaneineen on 22.9.2015 toimittanut hallinto-oikeudelle sähköpostiviestin muun muassa siitä, että Alhon Soran hiekkakuopalla on juuri käynnistynyt seulamurskain. Viestin mukaan ilmeisesti testiajoa varten.

Illi on 22.2.2016 toimittanut hallinto-oikeudelle jäljennöksen Helsingin hallinto-oikeuden päätöksestä 18.2.2016 nro 16/0130/5, jolla hallinto-oikeus on hylännyt Lipposen vaatimuksen siitä, että maa-aineslupaa koskevan Lohjan ympäristö- ja rakennuslautakunnan päätöksen 10.12.2015 § 105 täytäntöönpano on keskeytettävä.

Illi on 22.2.2016 toimittanut hallinto-oikeudelle jäljennöksen uudesta maa-ainesluvasta (Lohjan ympäristö- ja rakennuslautakunta 10.12.2015 § 105).

Illi on 11.5.2016 toimittanut hallinto-oikeudelle lisäkirjelmän.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus ei tutki Milja Nyströmin sähköpostiviestissä 7.5.2015 esitettyjä vaatimuksia.

2. Hallinto-oikeus hylkää Jaakko Illin vaatimuksen siitä, että hallinto-oikeus pyytäisi uuden lausunnon asiassa Lohjan kaupungilta.

3. Hallinto-oikeus hylkää Jaakko Lipposen ja asiakumppaneiden esteellisyysväitteet.

4. Hallinto-oikeus hyväksyy Jaakko Lipposen ja asiakumppaneiden valituksen perusteluista ilmenevillä perusteilla, kumoaa valituksenalaisen päätöksen ja hylkää Jaakko Illin ympäristölupahakemuksen. Hallinto-oikeus kumoaa myös määräyksen siitä, että toiminta voidaan aloittaa muutoksenhausta huolimatta.

5. Hallinto-oikeus hylkää Jaakko Illin valituksen.

6. Hallinto-oikeus hylkää Illin vaatimuksen siitä, että hallinto-oikeus tekisi uuden päätöksen ja määräisi, että toiminta saataisiin aloittaa muutoksenhausta huolimatta.

Perustelut

1. Milja Nyström ei ole määräajassa hakenut muutosta Lohjan ympäristö- ja rakennuslautakunnan päätökseen, joka on annettu julkipanon jälkeen 26.11.2014. Tämän vuoksi Nyströmin viestissä 7.5.2015 esitettyjä vaatimuksia ei voida tutkia hallinto-oikeudessa.

2. Lohjan kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunta on antanut asiassa lausunnon. Uuden lausunnon pyytäminen ei ole tarpeen, kun otetaan huomioon hallinto-oikeuden ratkaisu.

3. Hallintolain 27 §:n 1 momentin mukaan virkamies ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä sitä käsiteltäessä, jos hän on esteellinen. Pykälän 2 momentin mukaan, mitä virkamiehen esteellisyydestä säädetään, koskee myös monijäsenisen toimielimen jäsentä ja muuta asian käsittelyyn osallistuvaa sekä tarkastuksen suorittavaa tarkastajaa.

Hallintolain 28 §:n 1 momentin mukaan virkamies on esteellinen:

1) jos hän tai hänen läheisensä on asianosainen;
2) jos hän tai hänen läheisensä avustaa taikka edustaa asianosaista tai sitä, jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa;
3) jos asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa hänelle tai hänen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetulle läheiselleen;
4) jos hän on palvelussuhteessa tai käsiteltävään asiaan liittyvässä toimeksiantosuhteessa asianosaiseen tai siihen, jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa;
5) jos hän tai hänen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu läheisensä on hallituksen, hallintoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa sellaisessa yhteisössä, säätiössä, valtion liikelaitoksessa tai laitoksessa, joka on asianosainen tai jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa;
6) jos hän tai hänen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu läheisensä kuuluu viraston tai laitoksen johtokuntaan tai siihen rinnastettavaan toimielimeen ja kysymys on asiasta, joka liittyy tämän viraston tai laitoksen ohjaukseen tai valvontaan; tai
7) jos luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta erityisestä syystä vaarantuu.

Hallinto-oikeus katsoo, että Lipposen ja asiakumppaneiden esittämät seikat eivät pääsääntöisesti edes sisällä väitettä siitä, että nyt käsiteltävään ympäristölupapäätökseen osallistuneet henkilöt olisivat hallintolain 28 §:n 1 momentin perusteella esteellisiä. Lisäksi väitteet on asiassa kiistetty siten, ettei niitä voida pitää selvitettyinä. Hallinto-oikeus katsoo, että Lipposen ja asiakumppaneiden esittämät seikat eivät muodosta hallintolain mukaista esteellisyyttä.

4. Ympäristönsuojelulain (86/2000) 12 §:n 1 momentin 10 kohdan mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa seuraavia toimialoja ja toimintoja koskevia tarkempia säännöksiä ympäristön pilaantumisen vaaran ehkäisemiseksi: kivenmurskaamo, kivenlouhimo ja muu kivenlouhinta.

Kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristön-

suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n mukaan asetuksessa säädetään kivenlouhimon, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamon ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimuksista silloin, kun toimintaan on oltava ympäristölupa.

Asetuksen 2 §:n 3 kohdan mukaan kyseisessä asetuksessa tarkoitetaan kivenmurskaamolla louheen, soran tai moreenin murskaamista murskaustuotteeksi murskauslaitteistolla.

Kyseisen asetuksen 3 §:n 2 momentin mukaan kivenlouhimo, muu kivenlouhinta ja kivenmurskaamo on sijoitettava siten, että melua tai pölyä aiheuttavan toiminnon etäisyys asumiseen tai loma-asumiseen käytettävään rakennukseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen tai muuhun häiriölle alttiiseen kohteeseen on vähintään 300 metriä.

Pykälän 3 momentin mukaan kivenmurskaamo voidaan sijoittaa alle 300 metrin päähän häiriöille alttiista kohteesta ainoastaan, jos toiminnanharjoittaja voi sijoittamalla toiminta rakennukseen tai muita teknisiä keinoja käyttäen luotettavasti ja ympäristölupaviranomaisen hyväksymällä tavalla osoittaa, että toiminta häiriöille alttiissa kohteessa ei ylitä 7 §:ssä tarkoitettuja melutason arvoja. Lisäksi toiminnasta ei saa aiheutua sellaista ilmanlaadun heikkenemistä, joka vaarantaa 5 §:ssä tarkoitetun ilmanlaadusta annetun valtioneuvoston asetuksen noudattamisen.

Jaakko Illin ympäristölupahakemuksessa on kyse muun muassa soran murskauksesta kiinteistöllä Alhonsora 29:0 Tavolan kylässä Lohjan kaupungissa. Muutoksenhakijat asuvat hankkeen vaikutusalueella. Valituksenalaisen päätöksen mukaan lähin lomarakennus sijaitsee noin 70 metriä ja lähin asuinrakennus noin 100 metriä etelään ottoalueen rajasta. Kyseisten kohteiden etäisyys murskauslaitoksesta on noin 130 metriä ja 170 metriä. Hallinto-oikeus toteaa, että muutoksenhakija Jaakko Lipposen asuintalo sijaitsee osoitteessa Pohjolantie 37, 09430 Saukkola, kiinteistöllä Hakalan yhteislaidun 20:2 (kiinteistötunnus 444-555-20-2). Muutoksenhakija Lipposen asuintalon pihapiiri sijaitsee lähempänä suunniteltua murskauslaitosta kuin 300 metriä.

Koska häiriintyviä kohteita on alle 300 metrin päässä kivenmurskaamosta, toiminnanharjoittajan olisi hakemuksessaan tullut luotettavasti ja ympäristölupaviranomaisen hyväksymällä tavalla osoittaa, että toiminta häiriöille alttiissa kohteessa ei ylitä edellä mainitun asetuksen 7 §:ssä tarkoitettuja melutason arvoja. Lisäksi olisi tullut selvittää, ettei toiminnasta aiheudu sellaista ilmanlaadun heikkenemistä, joka vaarantaa edellä mainitun asetuksen 5 §:ssä tarkoitetun ilmanlaadusta annetun valtioneuvoston asetuksen noudattamisen.

Asiassa ei ole tehty melumallinnusta. Envimetria Oy:n 28.5.2014 päivätyssä ympäristömelumittausraportissa on arvioitu, että melu on joiltakin osin siten häiritsevää, että melumittauksiin tulee tehdä impulssikorjaus. Raportissa on huomautettu, että jotkut toiminnanharjoittajan käyttämistä meluntorjuntatoimenpiteistä eivät ole tehokkaita. Raportissa tai lupamääräyksissä ei ole otettu huomioon, että hakijan mukaan alueella käy tietyissä tilanteissa myös ulkopuolinen murskain. Hakijan esittämän perusteella ei voida sulkea pois, että säädetyt melutasot ylittyvät alle 300 metrin päässä sijaitsevissa kohteissa.

Kun otetaan huomioon etäisyys häiriintyviin kohteisiin, melun luonne ja muut edellä todetut seikat, hallinto-oikeus katsoo, että toiminnanharjoittaja ei ole luotettavasti osoittanut, että toiminta häiriöille alttiissa kohteissa ei ylitä edellä mainitun asetuksen 7 §:ssä tarkoitettuja melutason arvoja. Asiassa ei ole selvitetty, ettei toiminnasta aiheudu ilmanlaadun heikkenemistä. Lyhyet etäisyydet huomioon ottaen voidaan pitää täysin mahdollisena, että pölystä aiheutuu ilmanlaadun heikkenemistä. Lupamääräyksiä melusta ja ilmanlaadusta ei voida pitää riittävinä, kun otetaan huomioon yhtiön selvitysvelvollisuus näiltä osin. Kun toiminta ei täytä edellä mainitun asetuksen vähimmäisvaatimuksia, ei ole olemassa edellytyksiä ympäristöluvan myöntämiselle. Valituksenalainen päätös on siten kumottava ja ympäristölupahakemus on hylättävä.

Asian näin päättyessä lausuminen muista Lipposen ja asiakumppaneiden valitusperusteista raukeaa.

5.-6. Kun otetaan huomioon ratkaisu kohdassa 4, Jaakko Illin valitus ja vaatimus toiminnan aloittamisesta muutoksenhausta huolimatta on hylättävä.

Sovelletut oikeusohjeet

Hallintolainkäyttölaki 51 § 2 mom.
Hallintolaki 27 § ja 28 §
Ympäristönsuojelulaki (86/2000) 12 § 1 mom.
Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta 1 §, 3 § 2 ja 3 mom., 5 § sekä 7 §

Julkipano

Päätös on annettu julkipanon jälkeen.

Päätöksestä ilmoittaminen

Lohjan kaupunginhallituksen on viipymättä ilmoitettava tästä päätöksestä kaupungin ilmoitustaululla.

Päätöksen tiedoksiantaminen

Jaakko Lipposen on viipymättä tämän päätöksen tiedoksi saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista yhteisen kirjelmän allekirjoittaneille asiakumppaneilleen. Jos hän tämän laiminlyö, hän on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (hallintolainkäyttölaki 55 § 2 mom, hallintolaki 56 § 2 mom ja 68 §).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen antopäivästä eli viimeistään 11.7.2016.

Valitusosoitus on liitteenä YmpJp (07.07).

Diaarinumerot

02088/14/5109
02108/14/5109

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Jaakko Kellosalo ja Kari Hauru sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Juha Väisänen.

Jaakko Kellosalo

Kari Hauru

Juha Väisänen

Esittelijä
hallinto-oikeussihteeri Peik Strömsholm

Toimituskirjan antaja:

Tarja Mustonen
notaari

Diaarinumerot

02088/14/5109
02108/14/5109

Jakelu

Päätös ja maksu

Jaakko Illi, oikeudenkäyntimaksu 97 euroa
(Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.)

Jaakko Lipponen ym., maksutta

Milja Nyström, maksutta

Jäljennös maksutta

Lohjan ympäristö- ja rakennuslautakunta

Lohjan kaupunginhallitus

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/Ympäristö ja luonnonvarat

Etelä-Suomen aluehallintovirasto/Ympäristölupavastuualue

Suomen ympäristökeskus

TM

Liite hallinto-oikeuden päätökseen

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta **korkeimmalta hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkipanon jälkeen. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon silloin, kun se on annettu. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen antopäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Valituskirjelmä liitteineen voidaan lähettää myös postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Valituskirjelmän tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitettavan valituskirjelmän tulee olla toimitettu siten, että se viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä on kokonaisuudessaan käytettävissä viraston vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä. Valituskirjelmän ja muiden valitusasiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava korkeimmalle hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valituskirjelmässä on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero sekä mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on, jollei hän ole asianajaja tai yleinen oikeusavustaja, liitettävä valituskirjelmään valtakirja, jollei valittaja ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa tai ellei sähköisesti toimitettavassa asiakirjassa ole selvitystä asiamiehen toimivallasta.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, Helsinki

Puh.nro: 029 56 40200

Telefax: 029 56 40382

S-posti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00-16.15